

Výukový materiál vytvořen v rámci projektu EU peníze školám

REGISTRAČNÍ ČÍSLO PROJEKTU
CZ.1.07/1.4.00/21.3654

Základní škola Liberec,
Dobiášova 851/5, příspěvková organizace

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento výukový materiál vznikl v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Téma:	Odvozování stupnic
Autor:	Mgr. Kamila Kalenská
Číslo materiálu:	VY_32_INOVACE_Hv6789_36_16
Sada č.	36

Předmět: Hudební výchova
Tematický okruh : Hudební teorie
Datum vytvoření: 26. 9. 2013
Cílová skupina: žák 2. stupně ZŠ - základní vzdělávání
Doporučeno pro: 8. ročník
Anotace:

- prohloubení znalostí v oblasti hudební teorie (stupnice s křížky a béčky)
- posílení mezipředmětových vztahů, využití multimediální techniky

Odvozování stupnic

Stupnice

- rozlišujeme stupnice s křížky
a s béčky
- odvozují se od určitého stupně stupnice
- stupnice, která nemá žádné předznamenání, se jmenuje C dur (0 křížků, 0 béček)

Stupnice s křížky

– odvozujeme je od 5. stupně (tónu)
dané stupnice

C D E F G A H C

1 2 3 4 5 6 7 8

G je 5. tónem,

stupnice s jedním křížkem

bude G dur, křížek se
jmenuje

FIS (místo tónu F)

G dur

G A H C D E Fis G

1 2 3 4 5 6 7 8

D je 5. tónem,

stupnice se dvěma

křížkama

bude D dur, křížek se

jmenuje CIS (místo tónu C)

D dur

- 5. tón je A, další stupnice bude A dur, má 3 křížky (fis, cis, gis) atd.

Stupnice s béčky

- odvozujeme je od 4. stupně (tónu)
dané stupnice

C D E F G A H C

1 2 3 4 5 6 7 8

F je 4. tónem,

stupnice s jedním béčkem

bude F_{dur}, béčko se jmenuje

BÉ (místo tónu H)

F dur

F G A **Bé** C D E F **Bé je 4. tónem,**

stupnice se dvěma béčky

bude **Bé dur**, béčko se

jmenuje

Es (místo tónu e)

Bé dur

- 4. tón je Es, další stupnice bude Es dur, má 3
béčka (bé, es, as), atd.

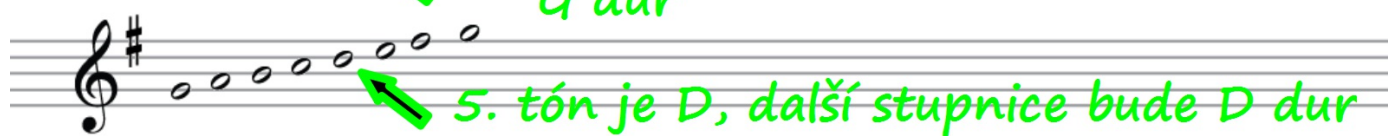
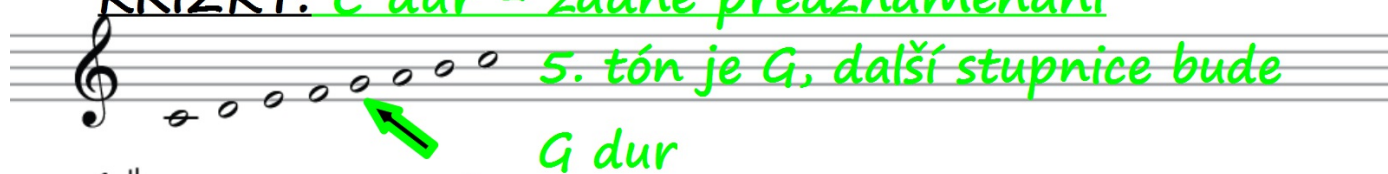
Stupnice s křížky: G dur, D dur, A dur, E dur,
H dur

křížky: fis, cis, gis, dis, ais "máme doma špajz"
pomůcka

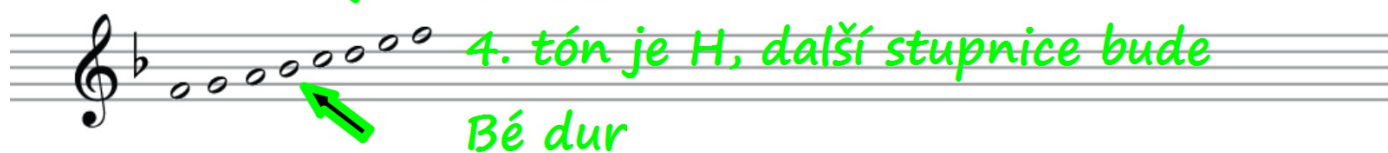
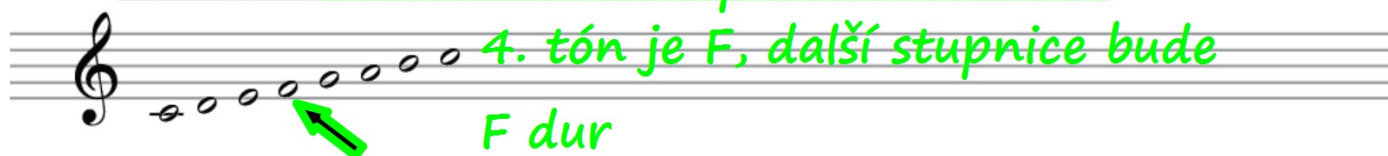
Stupnice s béčky: B^e dur, E^s dur, A^s dur, D^es dur
G^es dur

béčka: b^e, e^s, a^s, d^es, g^es "smrdí jako pes"
pomůcka

KŘÍŽKY: C dur - žádné předznamení

BÉČKA: C dur - žádné předznamení

PROCVIČOVÁNÍ

1) Pojmenuj stupnice a jejich předznamenání

Řešení - rámečky odkryj

pomocí magického inkoustu

2) Doplně názvy stupnic podle předznamenání

Řešení – odkryj mag. inkoustem

2 křížky =

3 křížky =

1 béčko =

5 křížků =

3 béčka =

0 křížků =

4 béčka =

1 křížek =

2 béčka =

Zdroje:

- Všechny objekty použité k vytvoření materiálu jsou součástí SW ActivStudio, SW ActivInspire, Resource pack nebo jsou vlastní originální tvorbou autora.
- Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu. Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz).
- Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je autor.
- Materiál je určen pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

verze programu: ActivInspire 1.6

Vzdělávací oblast:

Umění a kultura

klíčová slova:

stupnice, křížky, béčka, předznamenaní

Výklad a zápis

Výklad a zápis

Výklad a zápis

Výklad a zápis

Výklad a zápis

Výklad a zápis

Zápis do not

Procvičování. Pro řešení odkryjte obdélníky použitím magického inkoustu.

Doplňte názvy stupnic k předznamenaním. Řešení si poté odkryjte magickým inkoustem.